

הַלְבוֹת קָרְבַּן פֶּסַח פָּרָק ו

א. אֵיזָה הוּא טָמֵא שֶׁנִּדְחָה לַפֶּסַח שְׁנֵי כָּל מִי שְׁאִינוּ יָכוֹל לֶאֱכֹל אֶת הַפֶּסַח בְּלִילֵי חֲמֹשֶׁה עָשָׂר מִפְּנֵי טֻמְאַתּוֹ, כְּגוֹן זָבִים וְזִבּוֹת נִדּוֹת וְיוֹלָדוֹת וּבּוֹעֲלֵי נִדּוֹת. אָבֵל הַנוֹגֵעַ בַּנִּבְלָה וְשֶׁרֶץ וְכִיּוֹצֵא בָהֶן בַּיּוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר הָרִי זֶה טוֹבֵל, וְשׁוֹחֲטִין עָלָיו אַחֵר שְׁיֻטְבֵּל, וְלַעֲרֹב כְּשִׁיעָרִיב שְׁמָשׁוֹ, אוֹכֵל אֶת הַפֶּסַח.

ב. טָמֵא מֵת שֶׁחָל שְׁבִיעֵי שָׁלוֹ לְהִיּוֹת בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר אָף עַל פִּי שְׁטֵבֵל וְהִזָּה עָלָיו, וְהָרִי הוּא רָאוּי לֶאֱכֹל קֳדָשִׁים לַעֲרֹב אִין שׁוֹחֲטִין עָלָיו, אֲלֵא נִדְחָה לַפֶּסַח שְׁנֵי: שֶׁנֶּאֱמַר "וַיְהִי אֲנָשִׁים, אֲשֶׁר הָיוּ טָמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם, וְלֹא-יָכְלוּ לַעֲשֹׂת-הַפֶּסַח, בַּיּוֹם הַהוּא" (במדבר טו, ו) מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמָדוֹ, שְׁשִׁבְעֵי שָׁלָהֵן הָיָה; וְעַל זֶה שָׁאָלוּ אִם יִשְׁחַט עָלֵיהֶן וְהֵם יֹאכְלוּ לַעֲרֹב, וּפָרַשׁ לָהֶן שְׁאִין שׁוֹחֲטִין עָלֵיהֶן.

ג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים, כְּשֶׁנִּטְמָא בְּטֻמְאוֹת מִן הַמֵּת שֶׁהַנָּזִיר מְגַלַּח עָלֵיהֶן; אָבֵל אִם הָיָה טָמֵא בְּשֶׂאֵר טֻמְאוֹת מִן הַמֵּת, שְׁאִין הַנָּזִיר מְגַלַּח עָלֵיהֶן שׁוֹחֲטִין עָלָיו בְּשִׁבְעֵי שָׁלוֹ, אַחֵר שְׁיֻטְבֵּל וַיִּזָּה עָלָיו; וְכִשְׁיַעָרִיב שְׁמָשׁוֹ, אוֹכֵל פֶּסַחֹ.

ד. זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רֵאיוֹת, וְסִפֵּר שִׁבְעַת יָמִים וְטֵבֵל בְּשִׁבְעֵי שׁוֹחֲטִין עָלָיו, וְהוּא אוֹכֵל לַעֲרֹב; וְאִם רָאָה זֹב אַחֵר שֶׁנִּזְרַק הַדָּם, הָרִי זֶה פָּטוּר מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. וְכֵן שׁוֹמֵרֵת יוֹם כְּנֻגַּד יוֹם טוֹבֵלֶת בַּיּוֹם הַשְּׁמוּר, כִּמּוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ בְּבִיאוֹת אֲסוּרוֹת, וְשׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ, וְהִיא אוֹכֵלֶת לַעֲרֹב; וְאִם רָאָתָּ דָם אַחֵר שֶׁנִּזְרַק דָּם הַפֶּסַח, פָּטוּרָה מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. וְאִין שׁוֹחֲטִין עַל הַנִּדָּה בְּשִׁבְעֵי שָׁלָה שֶׁהָרִי אֵינָה טוֹבֵלֶת עַד לַיִל שְׁמִינִי, וְאֵינָה רְאוּיָה לֶאֱכֹל קֳדָשִׁים עַד לַיִל תְּשִׁיעִי.

ה. מִחֲסָרֵי כְּפוּרִים שֶׁחָל יוֹם הַבָּאֵת קָרְבָּנוֹתֶיהֶן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר שׁוֹחֲטִין עָלֵיהֶן וּמִקְרִיבִין קָרְבָּנוֹתֶיהֶן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר, בֵּין קֹדֶם שְׁחִיטַת הַפֶּסַח בֵּין אַחֵר שְׁחִיטָתוֹ; וְאוֹכְלִין פֶּסַחֶיהֶן לַעֲרֹב. וְאִין שׁוֹחֲטִין עָלֵיהֶן, עַד שִׁמְסְרוּ קָרְבָּנוֹתֶיהֶן לְבֵית דִּין שְׁמָא יִפְשְׁעוּ, וְלֹא יִקְרִיבוּ אוֹתָם.

ו. מִצָּרַע שֶׁחָל שְׁמִינִי שָׁלוֹ לְהִיּוֹת בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר, וְרָאָה קָרִי בּוֹ בַּיּוֹם הָרִי זֶה טוֹבֵל, וְנִכְנָס לַעֲזֹרֶת נָשִׁים וּמִבִּיא קָרְבָּנוֹתָיו. וְאָף עַל פִּי שְׁטֵבֹל יוֹם אָסוּר לְהַכְנִס לַעֲזֹרֶת נָשִׁים, הוּאִיל וְאֲסוּרוֹ לְהַכְנִס שָׁם מִדְּבָרֵיהֶם כִּמּוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ בַּהֲלָפוֹת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ, וַיּוֹם זֶה הוּא יוֹם הַקִּרְבָּת הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ, יָבֹא עֲשֵׂה שְׂיֵשׁ בּוֹ כֶּרֶת, וַיִּדְחָה אָסוּר שֶׁלְּדְּבָרֵיהֶם.

ז. טָמֵא מֵת שֶׁחָל שְׁבִיעֵי שָׁלוֹ לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת, אִין מִזִּין עָלָיו אֲלֵא לְמַחֵר; וְאִפְלוּ חָל שְׁבִיעֵי שָׁלוֹ לְהִיּוֹת בַּשְּׁלוֹשָׁה עָשָׂר בְּנִיסָן, וְהוּא שַׁבַּת יִדְחָה לַיּוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר, וּמִזִּין עָלָיו; וְאִין שׁוֹחֲטִין עָלָיו כִּמּוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, אֲלֵא יִדְחָה לַפֶּסַח שְׁנֵי.

ח. וְהָלֹא אָסוּר הַזִּזְיָה בַּשַּׁבָּת מִשּׁוּם שַׁבָּת, וְהַפֶּסַח בְּכֶרֶת, וְהִיאֵךְ יַעֲמִידוּ דְּבָרֵיהֶם, בְּמָקוֹם כֶּרֶת: מִפְּנֵי שֶׁבַּיּוֹם שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲזִיָּה מִשּׁוּם שַׁבָּת, אֵינּוּ זְמַן הַקִּרְבָּן שֶׁחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; לְפִיכָךְ הַעֲמִידוֹ דְּבָרֵיהֶן בְּמָקוֹמָן, אָף עַל פִּי שֶׁהִדְבָּר גּוֹרֵם לַעֲתִיד לָבֹא לַעֲמֹד בְּמָקוֹם כֶּרֶת.

ט. יִשְׂרָאֵל עָרַל שָׁמַל בְּעָרֹב הַפֶּסַח, שׁוֹחֲטִין עָלָיו אַחֵר שָׁמַל.

אָבֵל גַּר שְׁנַת־גִּיר בְּיוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר, וּמִל וְטָבַל אֵין שׁוּחַטִין עָלָיו, שְׂאִינוּ אוֹכֵל לָעֶרֶב, וְהָרִי הוּא פְּפוּרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר, שְׂצָרִיךְ שְׁבַעַת יָמִים וְאַחֵר כֶּךָ יִטְהַר: גְּזֵרָה שְׂמָא יִטְמָא גַר זֶה לְמַת לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּיוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר, וְיִטְבַּל וְיֹאכֵל לָעֶרֶב, וַיֹּאמֶר אֶשְׁתַּקֵּד כֶּךָ עָשׂוּ לִי יִשְׂרָאֵל כְּשִׁמְלָתִי, טָבַלְתִּי וְאַכְלָתִי לָעֶרֶב.

י. וְהָלוֹא גְזֵרָה זֹו מִדְּבָרֵיהֶם, וְהַפֶּסַח בְּכֶרֶת, וְהִיאֵךְ הָעֲמִידוֹ דְּבָרֵיהֶם בְּמָקוֹם כֶּרֶת בְּיוֹם הַקֶּרְבֵּן, שֶׁהוּא יוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר מִפְּנֵי שְׂאִין הַגֵּר מִתְחַיֵּב בַּמְצֻוֹת, עַד שִׁימוּל וְיִטְבַּל, וְאִינוּ טוֹבֵל עַד שִׁירְפָא מִן הַמִּילָה, כִּמּוֹ שְׁבַאֲרָנוּ בַּעֲנִיַן הַגְּרוֹת; לְפִיכֶךָ הָעֲמִידוֹ דְּבָרֵיהֶם בְּמָקוֹם זֶה שֶׁהָרִי זֶה הַמֶּל יֵשׁ לוֹ שְׁלֹא לְטָבַל עַד שִׁיבְרִיא, וְלֹא יָבוֹא לִידֵי חַיִּיב כָּלָל.

יא. מִי שֶׁבָּא בְּבֵית הַפָּרֶס, הָרִי זֶה מְנַפֵּחַ וְהוֹלֵךְ מְנַפֵּחַ וְהוֹלֵךְ; וְאִם לֹא מֵצָא עֵצִים, וְלֹא נִטְמָא שׁוּחַט וְאוֹכֵל פֶּסַח, וְאָף עַל פִּי שֶׁהָלַךְ בְּבֵית הַפָּרֶס, שִׁטְמָאת בֵּית הַפָּרֶס מִדְּבָרֵיהֶם כִּמּוֹ שִׁיתְבָּאֵר בַּהֲלָכוֹת טְמֵאת מַת, וְלֹא הָעֲמִידוֹ דְּבָרֵיהֶם בְּמָקוֹם כֶּרֶת כִּמּוֹ שְׁבַאֲרָנוּ; וְכֵן בֵּית הַפָּרֶס שְׁנִדּוּשׁ, טְהוֹר לְעוֹשֶׂה פֶּסַח.

יב. הָאוֹנֵן, רָאוּי לֵאכֹל הַפֶּסַח לָעֶרֶב. מִפְּנֵי שְׂאֲנִינוֹת לִילָה מִדְּבָרֵיהֶם, לֹא הָעֲמִידוֹ דְּבָרֵיהֶם בְּדָבָר זֶה בְּמָקוֹם כֶּרֶת, אֲלֹא שׁוּחַטִין עָלָיו; וְטוֹבֵל, וְאַחֵר כֶּךָ אוֹכֵל, כְּדִי שִׁיפְרֵשׁ מֵאֲנִינוֹתָו, וְלֹא יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, שְׁמַת לוֹ הֵמַת אַחֵר חֲצוֹת, שֶׁכֶּבֶר נִתְחַיֵּב בְּקֶרֶבֶן פֶּסַח. אָבֵל אִם מַת לוֹ הֵמַת קֹדֶם חֲצוֹת אֵין שׁוּחַטִין עָלָיו, אֲלֹא יִדְחָה לְשָׁנִי; וְאִם שִׁחְטוּ עָלָיו, וְזָרְקוּ הַדָּם טוֹבֵל וְאוֹכֵל לָעֶרֶב.

יג. מַת לוֹ מַת בְּשִׁלּוּשֶׁה עָשָׂר, וְקִבְּרוּ בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר הָרִי הוּא בְּיוֹם הַקְּבוּרָה אוֹנֵן מִדְּבָרֵיהֶם, וְאִינוּ תוֹפֵס לִילוֹ וְלֹא מִדְּבָרֵיהֶם; לְפִיכֶךָ שׁוּחַטִין עָלָיו, וְטוֹבֵל וְאוֹכֵל לָעֶרֶב, אָף בְּשֶׁאֵר הַקִּדְּשִׁים. יוֹם שְׁמוּעָה יוֹם לְקוּט עֲצָמוֹת, הָרִי הוּא בְּיוֹם הַקְּבוּרָה; לְפִיכֶךָ מִי שֶׁלְקָטוּ לוֹ עֲצָמוֹת מִתּוֹ בְּיוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר, אוֹ שֶׁשָּׁמַע שְׁמַת לוֹ מַת שׁוּחַטִין עָלָיו, וְטוֹבֵל וְאוֹכֵל בְּקִדְּשִׁים לָעֶרֶב.

יד. מִי שֶׁהוּא חוֹפֵר בְּגֹל לְבַקֵּשׁ עַל הַמַּת, אֵין שׁוּחַטִין עָלָיו שְׂמָא יִמְצָא הַמַּת שָׁם בְּגֹל, וְהָרִי הִיָּה טָמֵא בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה; שִׁחְטוּ עָלָיו, וְלֹא נִמְצָא שָׁם מַת הָרִי זֶה אוֹכֵל לָעֶרֶב. נִמְצָא שָׁם מַת אַחֵר שֶׁנִּזְרַק הַדָּם אִם נוֹדַע לוֹ בּוֹדָאִי שֶׁהִיָּה טָמֵא בְּשַׁעַת זְרִיקַת הַדָּם, כְּגוֹן שֶׁהִיָּה גֹל עָגוּל הָרִי זֶה חַיֵּב בְּפֶסַח שְׁנִי; וְאִם סָפַק הַדָּבָר, וְשְׂמָא לֹא הִיָּה עוֹמֵד עַל הַטְּמֵאָה בְּשַׁעַת זְרִיקָה, וְלֹא נִטְמָא אֲלֹא אַחֵר זְרִיקָה הָרִי זֶה פְּטוּר מִפֶּסַח שְׁנִי.

טו. מִי שֶׁעָבַר בְּדֶרֶךְ, וְנִמְצָא מַת מְשֻׁכָּב לְרַחֲבָה שְׁלִדְרָךְ אִם הִיָּה הַמַּת טְמֵאת הַתְּהוֹם, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא טָמֵא לְתֵרוּמָה, הָרִי זֶה טְהוֹר לְפֶסַח, וְשׁוּחַט וְאוֹכֵל פֶּסַח. וְאָף עַל פִּי שֶׁאֲפָשָׁר שְׁנַגְעַ, הוֹאִיל וְהִיא טְמֵאת הַתְּהוֹם, טְהוֹר לְפֶסַח; וְאָף עַל פִּי שֶׁהַמַּת שָׁלֵם, וְהוּא מִן הַקֶּצֶה אֶל הַקֶּצֶה הָרִי זֶה עוֹשֶׂה פֶּסַח, עַד שִׁידַע בּוֹדָאִי שְׁנִטְמָא בּוֹ.

טז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהִיָּה מִהֲלָךְ בְּרַגְלָיו, שֶׁהָרִי אֲפָשָׁר שְׁלֹא יִגַּע. אָבֵל אִם הִיָּה רוֹכֵב, אוֹ טוֹעֵן מִשָּׂא הָרִי זֶה טָמֵא, אָף עַל פִּי שֶׁהִיא טְמֵאת הַתְּהוֹם: לְפִי שְׂאִי אֲפָשָׁר שְׁלֹא יִגַּע, וְשִׁלָּא יִסִּיט, וְשִׁלָּא יֵאָהִיל. וְכֶבֶר בְּאֲרָנוּ טְמֵאת הַתְּהוֹם, בַּהֲלָכוֹת נִזִּירוֹת.

יז. מי שעשה פסח בחזקת שהוא טהור, ואחר כך נודע לו שהיה טמא בטמאת התהום אינו חייב בפסח שני; ודבר זה, הלכה מפי הקבלה. אבל אם נודע לו שהיה טמא בטמאה ידועה, חייב בפסח שני.

יח. מי שנטמא במת, והזה שלישי ושביעי, ובשביעי שלו נטמא בקבר התהום, ולא ידע, ועשה פסח בחזקת שהוא טהור, ואחר כך נודע לו שהיה טמא בטמאת התהום אינו חייב בפסח שני: שכיון שטבל בשביעי, פסקה טמאה הראשונה. אבל אם נטמא בטמאת התהום בשלי לטמאתו, ולא ידע עד שעשה הפסח הרי זה חייב בפסח שני: שחזקת הטמא טמא, עד שיהיה טהור ודאי שרגלים לדבר.